Zákon o kultuře a památkové péči

Návrh zákona č. 41 – doplnění seznamu zákonů Fóra lidu, prováděcí zákon k Občanské ústavě ČR (OIPD)

Fórum lidu · pracovní návrh ze dne 2. 11. 2026

Postavení návrhu: Zákon provádí čl. 1 odst. 2 písm. d) a i) Občanské ústavy (svoboda umění a vědy, žádná výsadní ideologie ani víra, oddělení státu od církví, subsidiarita), čl. 7 (zákaz cenzury), čl. 9 a 66 odst. 7 (společný majetek a jeho správa Veřejnou službou správní), čl. 69 (dotace jen zákonem na 5 let), čl. 89 (secese) a čl. 124 (transformace úřadů). Upravuje národní kulturní instituce, podporu kultury bez daní, památkovou péči a vztah státu k církvím a náboženským společnostem. Veřejnoprávní média upravuje zákon o veřejné službě informační (č. 21) a tento zákon je neupravuje. Navazuje na zákon o veřejné službě informační (č. 21), zákon o veřejné službě soudní (č. 18), zákon o veřejné službě správní (č. 22), zákon o strategických veřejných zdrojích (č. 15), přechodový ústavní zákon (č. 31), kompetenční zákon (č. 34) a zákon o přenesené působnosti (č. 38). Zákon doplňuje seznam zákonů Fóra lidu; vychází z ústavy a z autorovy Hlavy 2 (čl. 50, 59, 60) a Hlavy 4 (čl. 82, 85) na forumlidu.cz/oipd. Schvalují jej občané v referendu.

NÁVRH

ZÁKON

ze dne ……. 20..

o kultuře a památkové péči

Občané České republiky se v referendu usnesli na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ – ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1 – Předmět úpravy

Tento zákon upravuje podle Občanské ústavy České republiky (dále jen „ústava“) správu kulturního dědictví ve vlastnictví státu, národní kulturní instituce, podporu kultury z veřejných rozpočtů, ochranu kulturních památek a vztah státu k církvím a náboženským společnostem.

§ 2 – Zásady

(1) Umění, věda a kultura jsou svobodné (čl. 1 odst. 2 písm. d) ústavy). Stát nesmí určovat, co je hodnotné umění, ani podporu nebo přístup ke kulturnímu dědictví podmiňovat názorem, vírou nebo politickou činností. Cenzura je nepřípustná (čl. 7 odst. 2 ústavy).

(2) Žádná ideologie ani víra nemá ve státě výsadní postavení; stát je oddělen od církví (čl. 1 odst. 2 písm. d) ústavy).

(3) Kultura je především věcí občanů, spolků, církví, obcí, krajů a zemí. Stát pečuje jen o kulturní dědictví celostátního významu a o to, co nižší celky nezvládnou samy (čl. 1 odst. 2 písm. i) a čl. 111 ústavy).

§ 3 – Kulturní dědictví jako společný majetek

(1) Kulturní památky, sbírky muzejní povahy, knihovní a archivní fondy a jiné kulturní statky ve vlastnictví státu jsou společným majetkem všech občanů a slouží jim rovným dílem (čl. 9 odst. 1 a čl. 65 odst. 1 ústavy).

(2) Nemovitou kulturní památku a sbírku ve vlastnictví státu nelze prodat, darovat ani zastavit bez souhlasu občanů v celostátním referendu, s výjimkou převodu podle § 9. Výměna nebo vyřazení jednotlivých předmětů sbírky podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, je přípustná jen po zveřejnění nejméně 60 dnů předem.

(3) Kulturní dědictví ve vlastnictví státu se eviduje v rejstříku společného bohatství (§ 5 zákona o strategických veřejných zdrojích).

ČÁST DRUHÁ – NÁRODNÍ KULTURNÍ INSTITUCE

§ 4 – Vymezení

(1) Národními kulturními institucemi jsou muzea, galerie, knihovny, divadla, orchestry, archivy a odborná pracoviště celostátního významu, které pečují o kulturní dědictví ve vlastnictví státu, zejména Národní muzeum, Národní galerie Praha, Národní divadlo, Národní knihovna České republiky a Národní památkový ústav.

(2) Národní kulturní instituce je veřejným kulturním ústavem s vlastní právní osobností. Spravuje a zpřístupňuje svěřený majetek státu, pečuje o něj a o svou odbornou činnost rozhoduje sama.

(3) Seznam národních kulturních institucí vyhlásí Národní rada nařízením; občané jej mohou změnit v referendu (čl. 59 odst. 3 ústavy). Zřídit novou národní kulturní instituci lze jen zákonem schváleným v referendu.

§ 5 – Ředitel

(1) Národní kulturní instituci řídí ředitel, kterého vybírá správní rada ve veřejné soutěži podle zákona o veřejných služebnících a jejich platech na dobu 6 let; opakovaný výběr je možný.

(2) Ředitel odborně řídí instituci a osobně odpovídá za péči o svěřený majetek a za hospodaření (čl. 5 ústavy). O právech a povinnostech osob nerozhoduje.

(3) Správní rada může ředitele odvolat pro hrubé porušení povinností nebo pro neplnění plánu činnosti; odvolání odůvodní a zveřejní.

§ 6 – Správní rada

(1) Správní rada má 7 členů:

a) 4 členy vylosuje systém EVORAS z rozhodujících občanů, kteří se k losování dobrovolně přihlásili,

b) 2 členy volí zaměstnanci instituce ze svého středu,

c) 1 člena určí Veřejná služba správní jako správce majetku státu.

(2) Funkční období člena je 4 roky. Člen podle odstavce 1 písm. a) může být vylosován do rady téže instituce jen jednou za život. Člen nesmí být s institucí ve smluvním vztahu.

(3) Správní rada vybírá a odvolává ředitele, schvaluje plán činnosti, rozpočet, vstupné a výroční zprávu a kontroluje hospodaření. Zasedá veřejně; zápisy a usnesení se zveřejňují.

(4) Člen podle odstavce 1 písm. a) má za každý den zasedání nárok na odměnu ve výši 1,5násobku průměrné denní mzdy v soukromém sektoru za předchozí rok (analogie čl. 24 odst. 3 ústavy); ostatní členové vykonávají funkci bez odměny.

§ 7 – Správa majetku

(1) Majetek státu, který národní kulturní instituce užívá, eviduje a jeho vlastnická práva vykonává Veřejná služba správní, oddíl kulturního dědictví. Instituci jej svěřuje do správy smlouvou, která se zveřejní.

(2) Zápůjčku sbírkového předmětu do zahraničí lze uskutečnit jen s pojištěním na plnou hodnotu a se souhlasem správní rady; seznam zápůjček se zveřejňuje.

§ 8 – Financování

(1) Národní kulturní instituce se financuje

a) ze vstupného, pronájmů, prodeje publikací a jiných vlastních výnosů (čl. 96 odst. 2 písm. b) a c) ústavy),

b) z dobrovolných darů občanů a podniků (čl. 96 odst. 2 písm. d) ústavy); dárce nesmí ovlivňovat obsah činnosti a dary nad 1 násobek průměrné měsíční mzdy se zveřejní se jménem dárce,

c) z příspěvku ze státního rozpočtu z kapitoly Veřejné služby správní, který schvaluje Poslanecká sněmovna jako součást rozpočtu a občané jej mohou vetovat (čl. 98 odst. 1 ústavy).

(2) Příspěvek podle odstavce 1 písm. c) se stanoví na 3 roky dopředu podle zveřejněných ukazatelů, zejména počtu návštěvníků, rozsahu a stavu sbírek a nákladů na údržbu památek.

(3) Do stálých expozic je nejméně jeden den v měsíci vstup bezplatný. Žáci a studenti na školní výpravě mají vstup bezplatný vždy.

(4) Občan může secesí odmítnout přispívat na konkrétní národní kulturní instituci podle zákona secesního (čl. 89 ústavy).

§ 9 – Převod na země, kraje a obce

Národní kulturní instituci nebo její část lze se souhlasem správní rady převést na zemi, kraj nebo obec, souhlasí-li jejich zastupitelstvo nebo zemská rada (čl. 111 ústavy). Majetek státu, který instituce užívá, se převede bezúplatně s podmínkou, že zůstane veřejně přístupný a nebude zcizen.

ČÁST TŘETÍ – PODPORA KULTURY

§ 10 – Kultura v obcích, krajích a zemích

(1) Obce, okresy, kraje a země podporují kulturu ve své vlastní působnosti, zřizují knihovny, muzea, galerie, divadla a kulturní domy a rozhodují o nich jejich občané (čl. 115 ústavy).

(2) Veřejné knihovny poskytují základní služby bezplatně podle zákona č. 257/2001 Sb., knihovního zákona.

§ 11 – Granty a dotace

(1) Peněžní podporu kultury z veřejných rozpočtů lze poskytnout jen ve veřejné soutěži s předem zveřejněnými a měřitelnými kritérii. Žádosti hodnotí odborníci vylosovaní ze zveřejněného seznamu; jejich hodnocení se zveřejní se jmény hodnotitelů.

(2) Hodnotit nelze politický, náboženský nebo ideologický obsah díla (§ 2 odst. 1). Hodnotitel nesmí být s žadatelem v osobním nebo obchodním vztahu.

(3) Každá podpora se zveřejní s příjemcem, výší, účelem a výsledkem.

(4) Dotace na kulturu ze státního rozpočtu, včetně podpory ze Státního fondu audiovize podle zákona č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie, lze poskytovat nejdéle 5 let od účinnosti tohoto zákona (čl. 69 ústavy); pokračovat lze jen na základě nového zákona schváleného v referendu.

(5) Granty a dotace na kulturu a umění ze státního rozpočtu poskytuje podle odstavců 1 až 4 Veřejná služba informační, oddíl podpory kultury a vztahů s církvemi (§ 11 písm. j) kompetenčního zákona).

ČÁST ČTVRTÁ – PAMÁTKOVÁ PÉČE

§ 12 – Kulturní památky

(1) Ochrana kulturních památek se řídí zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákonem č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, s odchylkami podle tohoto zákona.

(2) Kulturní památkou lze prohlásit jen věc mimořádné historické, umělecké nebo vědecké hodnoty. Návrh se zveřejní a vlastník se k němu může vyjádřit do 60 dnů.

(3) Rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku a o zrušení prohlášení připravuje a vydává úředník vybraný ve veřejné soutěži jménem voleného vedoucího oddílu kulturního dědictví Veřejné služby správní, který za ně osobně odpovídá (čl. 83 odst. 2 ústavy); volený vedoucí může rozhodnutí kdykoli změnit nebo zrušit. Odborné vyjádření podává Národní památkový ústav.

(4) Národní kulturní památku prohlašuje Národní rada nařízením; občané je mohou zrušit v referendu (čl. 59 odst. 3 ústavy).

(5) Omezuje-li prohlášení vlastníka v užívání věci podstatně, má vlastník nárok na přiměřenou náhradu (čl. 93 odst. 3 ústavy).

§ 13 – Obnova a úpravy památek

(1) Běžnou údržbu kulturní památky, která nemění její vzhled ani hodnotu, smí vlastník provádět bez povolení.

(2) O obnově, přestavbě a jiných úpravách kulturní památky a nemovitosti v památkové rezervaci nebo zóně vydává závazné stanovisko obec nebo okres v přenesené působnosti podle zákona o přenesené působnosti, u národní kulturní památky Veřejná služba správní. Rozhodnutí vydává volený rozhodující služebník obce nebo okresu, nebo úředník jeho jménem; za rozhodnutí odpovídá osobně (§ 18 odst. 2 zákona o územně-správním uspořádání).

(3) Národní památkový ústav podá odborné vyjádření do 20 dnů od vyžádání. O žádosti se rozhodne do 30 dnů; nerozhodne-li příslušný orgán ve lhůtě, platí, že s úpravou souhlasí.

(4) Podmínky stanoviska musí být odůvodněny konkrétní hodnotou památky. Nelze jimi ukládat požadavky, které nesouvisejí s ochranou památky.

§ 14 – Památkové rezervace a zóny

(1) Památkovou zónu v obci vyhlašuje a ruší zastupitelstvo obce, schválí-li to občané obce v místním referendu (čl. 116 ústavy). Památkovou rezervaci vyhlašuje Národní rada nařízením; nesouhlasí-li občané dotčené obce v místním referendu, rezervaci nelze vyhlásit.

(2) Památkové rezervace a zóny vyhlášené přede dnem účinnosti tohoto zákona trvají, dokud je občané obce v místním referendu nezruší.

§ 15 – Příspěvky vlastníkům

(1) Vlastník kulturní památky má nárok na příspěvek na zvýšené náklady, které mu vznikly požadavky podle § 13 nad rámec běžné opravy. Příspěvek poskytuje u národní kulturní památky stát, u ostatních památek kraj nebo obec, kterým stát náklady uhradí (čl. 118 ústavy).

(2) Náklady archeologického výzkumu vyvolaného stavbou fyzické osoby, která nepodniká, hradí stát.

ČÁST PÁTÁ – STÁT A CÍRKVE

§ 16

(1) Stát je nábožensky a světonázorově neutrální. Žádná církev, náboženská společnost ani ideologický spolek nemá výsady ani moc nad občany (čl. 1 odst. 2 písm. d) a čl. 6 odst. 1 ústavy).

(2) Registrace církví a náboženských společností podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, se vede ve veřejném rejstříku Veřejné služby soudní (§ 10 zákona o veřejné službě soudní). Rejstříkový úředník zkoumá jen zákonnost stanov, nikoli učení.

(3) Závazky státu podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, se plní v rozsahu a lhůtách v něm stanovených. Dosavadní dohody státu s církvemi, zejména o duchovní službě ve věznicích, nemocnicích a ozbrojených složkách, platí do jejich výpovědi.

(4) Nové výhody nebo platby církvím ze státního rozpočtu lze poskytnout jen zákonem schváleným v referendu. Na příspěvky na údržbu kulturních památek ve vlastnictví církví se vztahují stejné podmínky jako na ostatní vlastníky (§ 15).

(5) Vztahy státu s církvemi a náboženskými společnostmi, včetně plnění závazků a dohod podle odstavce 3, zajišťuje Veřejná služba informační (§ 11 písm. j) kompetenčního zákona); nad učením ani vnitřními věcmi církví nevykonává žádný dohled.

ČÁST ŠESTÁ – PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 17 – Přechod Ministerstva kultury

(1) Agendy Ministerstva kultury přecházejí dnem přechodu stanoveným podle přechodového ústavního zákona (č. 31, čl. 12 odst. 2) a kompetenčního zákona (č. 34, § 26 odst. 2), nejpozději do 2 let od účinnosti ústavy (čl. 124 ústavy), takto:

a) správa kulturního dědictví ve vlastnictví státu, památková péče a národní kulturní instituce na Ministerstvo správy a Veřejnou službu správní, oddíl kulturního dědictví,

b) podpora kultury a umění, granty a vztahy s církvemi a náboženskými společnostmi na Ministerstvo informací a Veřejnou službu informační,

c) registrace církví a náboženských společností na Veřejnou službu soudní,

d) agenda médií na Veřejnou službu informační podle zákona o veřejné službě informační,

e) ostatní agendy podle kompetenčního zákona.

(2) Přechod zaměstnanců ministerstva, majetku, práv a závazků, spisů a evidencí a dokončení zahájených řízení se řídí přechodovým ústavním zákonem. Pravomocná rozhodnutí o prohlášení kulturních památek a jejich zápisy v Ústředním seznamu kulturních památek zůstávají v platnosti.

§ 18 – Příspěvkové organizace

(1) Příspěvkové organizace zřízené Ministerstvem kultury se dnem přechodu stávají národními kulturními institucemi podle § 4; jejich majetek, práva a závazky a pracovní poměry zaměstnanců na ně přecházejí.

(2) Do 2 let od účinnosti ústavy každá z nich prokáže svou nezbytnost pro služby občanům (čl. 124 odst. 2 ústavy), jinak se zruší, převede podle § 9 nebo sloučí s jinou institucí; sbírky a památky se přitom vždy zachovají.

(3) Správní rady se ustaví do 1 roku od účinnosti tohoto zákona. Dosavadní ředitelé vykonávají funkci do výběru ředitele podle § 5, nejdéle 2 roky od účinnosti tohoto zákona; mohou se soutěže účastnit.

§ 19 – Fondy

(1) Státní fond kultury České republiky zaniká dnem přechodu podle § 17; jeho majetek, práva a závazky přecházejí na stát a spravuje je Veřejná služba správní. Podpora přiznaná fondem se dokončí podle dosavadních předpisů.

(2) Státní fond audiovize působí podle zákona č. 496/2012 Sb. nejdéle po dobu podle § 11 odst. 4.

§ 20 – Vztah k dosavadním zákonům

Zákony č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, č. 71/1994 Sb., č. 122/2000 Sb., č. 257/2001 Sb., č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury, č. 3/2002 Sb., č. 428/2012 Sb. a č. 496/2012 Sb. se použijí, nejsou-li v rozporu s tímto zákonem. Kde svěřují působnost Ministerstvu kultury nebo krajskému úřadu, rozumí se tím ode dne přechodu orgán podle tohoto zákona.

§ 21 – Zrušovací ustanovení

Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, se zrušuje dnem přechodu podle § 17. Zákon č. 2/1969 Sb. zrušuje kompetenční zákon (§ 28).

§ 22 – Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení výsledku referenda, jímž byl přijat.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Účel zákona

Ministerstvo kultury a jeho příspěvkové organizace (muzea, galerie, divadla, knihovny, památkový ústav) nejsou v OIPD zařazeny do žádné ze sedmi služeb (rešerše, část 7.1). Ministerstvo mělo v roce 2023 278 zaměstnanců a 31 příspěvkových organizací. Jeho výdaje v roce 2026 činí 17,6 mld. Kč, z toho na příspěvkové organizace 8,6 mld. Kč (rešerše, část 1.5).

Zákon řeší, kdo bude spravovat společné kulturní dědictví, jak budou národní instituce řízeny a financovány ve státě bez daní, jak se zjednoduší památková péče a jaký je vztah státu k církvím. Veřejnoprávní média patří do Veřejné služby informační (zákon č. 21); tento zákon je neupravuje.

2. Vazba na OIPD a texty autora

- **Ústava, čl. 1 odst. 2 písm. d):** svoboda vědy a umění; žádná ideologie ani víra nemá výsadní postavení; stát je oddělen od církví – § 2, 11 odst. 2, § 16.
- **Ústava, čl. 9 a 65 odst. 1:** společné bohatství patří všem rovným dílem – § 3.
- **Ústava, čl. 66 odst. 7 a čl. 69:** Veřejná služba správní spravuje strategický veřejný majetek; dotace jen zákonem schváleným v referendu, nejdéle na 5 let – § 7, 11 odst. 4.
- **Ústava, čl. 89:** secese – § 8 odst. 4.
- **Ústava, čl. 111, 115, 116 a 118:** subsidiarita, rozhodují občané obce, výkon státní správy s úhradou – § 9, 10, 13, 14, 15.
- **Autor, Hlava 2, čl. 50, 59 a 60:** svoboda vyznání; „ČR je ryze sekulární stát“; žádné náboženství ani politická ideologie nemá moc nad občany; církve jsou mezi entitami, které nemohou mít moc nad občany (čl. 65) – § 2, 16.
- **Autor, Hlava 4, čl. 82:** „Akademická svoboda, stejně jako svoboda uměleckého projevu je zaručena“; nesoukromá kultura, divadla a kinematografie v gesci Veřejné služby informační, oblastní kultura v gesci zemských samospráv; dohled nad církvemi Veřejnou službou informační – § 2, 9, 10, 16.
- **Autor, Hlava 4, čl. 85:** Veřejná služba správní spravuje mimo jiné „národní kulturní památky“ – § 3, 7, 12.

3. Doplnění a odchylky

Téma	Autor	Návrh	Důvod
Gesce kultury	Veřejná služba informační (čl. 82)	podpora kultury, granty a vztahy s církvemi Veřejná služba informační; majetek, památky a národní instituce Veřejná služba správní; oblastní kultura země, kraje a obce (§ 4 až 11, 16, 17)	Sladění s kompetenčním zákonem (č. 34, § 11 písm. j) a § 14 písm. i)) a přílohou ústavního zákona č. 31: autor řadí „nesoukromou kulturu“ k VSI (čl. 82) a národní kulturní památky k VSSp (čl. 85). Média zůstávají u Veřejné služby informační.
Dohled nad církvemi	Veřejná služba informační	vztahy s církvemi Veřejná služba informační bez dohledu nad učením, registrace ve veřejném	Oddělení státu od církví (čl. 1 odst. 2 písm. d)); dohled nad dodržováním zákonů je věcí policie a soudů jako u

Téma	Autor	Návrh	Důvod
		rejstříku Veřejné služby soudní (§ 16)	každého spolku.
Ředitel národní instituce	neuvedeno	vybírá jej správní rada s většinou losovaných občanů (§ 5, 6)	Ředitel nerozhoduje o právech osob, není tedy rozhodujícím služebníkem (čl. 83); losování brání politickému obsazování a dává instituci občanům (čl. 65 odst. 1).
Kulturní dědictví v čl. 9	čl. 9 kulturu nezmiňuje	památky a sbírky státu nelze zcizit bez referenda, s výjimkou bezúplatného převodu na zemi, kraj nebo obec podle § 9 s podmínkou veřejné přístupnosti a zákazu zcizení (§ 3 odst. 2)	Analogie čl. 9 a zákona č. 15; převod na nižší celek majetek občanům neodnímá a odpovídá subsidiaritě (čl. 111). Do ústavy doporučujeme doplnit do čl. 9 odst. 1 slova „a národní kulturní dědictví“.
Prohlášení památky	dnes Ministerstvo kultury	úředník jménem voleného vedoucího oddílu; národní kulturní památku Národní rada nařízením (§ 12)	Prohlášení omezuje vlastníka, rozhoduje tedy volený služebník (čl. 83 odst. 2); náhrada podle čl. 93 odst. 3.
Památková zóna	dnes Ministerstvo kultury	rozhodují občané obce v místním referendu (§ 14)	Zóna dopadá na všechny vlastníky v obci; analogie čl. 116 (územní plán).
Závazná stanoviska	dnes obce s rozšířenou působností a kraje, bez fikce souhlasu	30 dnů, jinak souhlas; běžná údržba bez povolení (§ 13)	Zjednodušení; navazuje na zákon o přenesené působnosti (č. 38).
Granty	MK a fondy podle vlastních pravidel	veřejná soutěž, losovaní hodnotitelé, zákaz hodnotit názor, nejvýše 5 let (§ 11)	Čl. 1 odst. 2 písm. d), čl. 7 a čl. 69 ústavy.

4. Soulad s ústavou a étosem

Zákon naplňuje čl. 1, 5, 6, 7, 9, 24, 59, 65, 66, 69, 83, 89, 93, 96, 98, 111, 115, 116, 118 a 124 ústavy. Odpovídá étosu OIPD: stát nevnucuje žádnou ideologii ani vkus, kulturní dědictví patří všem, o kultuře rozhodují občané co nejblíže svému domovu a každý, kdo spravuje společný majetek, odpovídá osobně.

5. Dopady

Výdaje státu na kulturu se do referenda o rozpočtu nemění. Zrušení ministerstva jako samostatného úřadu a sloučení Státního fondu kultury do Veřejné služby správní sníží režii. Pravidlo o 5 letech pro dotace (čl. 69) donutí občany po 5 letech rozhodnout, zda podporu kinematografie a kultury chtějí platit dál. Zrychlení památkových stanovisek ušetří vlastníkům čas. Počty zaměstnanců příspěvkových organizací rešerše neuvádí (část 9); je nutné je vyžádat.

B. Zvláštní část

K § 1 až 3: Svoboda kultury, neutralita státu, subsidiarita a kulturní dědictví státu jako nezcizitelný společný majetek.

K § 4 až 9: Národní kulturní instituce jako veřejné kulturní ústavy; ředitel ze soutěže, správní rada s losovanými občany, správa majetku Veřejnou službou správní, financování bez daní, bezplatné dny a převod na nižší celky.

K § 10 a 11: Kultura v obcích a krajích; granty jen soutěží s losovanými hodnotiteli a dotace nejvýše na 5 let podle čl. 69 ústavy.

K § 12 až 15: Prohlášení památky voleným vedoucím s náhradou, rychlá stanoviska obcí, zóny podle vůle občanů obce a příspěvky vlastníkům.

K § 16: Neutralita státu, registrace církví u Veřejné služby soudní a plnění zákona o majetkovém vyrovnání.

K § 17 až 22: Přechod ministerstva a příspěvkových organizací podle přechodového ústavního zákona, zánik Státního fondu kultury, vztah k dosavadním zákonům a účinnost.

Zdroje: Občanská ústava ČR (OIPD), čl. 1, 5–7, 9, 24, 59, 65, 66, 69, 83, 89, 93, 96, 98, 111, 115, 116, 118, 124 (forumlidu.cz/oipd/navrh-ustavy); Fórum lidu – OIPD: Hlava 2 (čl. 50, 59, 60, 65), Hlava 4 (čl. 82, 85), Důvodová zpráva autora a seznam zákonů (forumlidu.cz/oipd – kulturu ani církve neřeší); Rešerše veřejné správy a přechodu práva, části 1.5, 7.1, 9; zákony č. 15, 21, 22, 14 Fóra lidu; zákony č. 20/1987 Sb., 71/1994 Sb., 122/2000 Sb., 257/2001 Sb., 203/2006 Sb., 3/2002 Sb., 428/2012 Sb., 496/2012 Sb., 239/1992 Sb., 2/1969 Sb.